

Handläggare: Virginia Kustvall Larsson
Telefon: 08-508 09 000

Till
Norrmalms stadsdelsnämnd

Införandestrategi för ISA (Intelligent stöd för anpassning av hastigheten) – svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Remissen besvaras med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Ylva Tengblad
stadsdelsdirektör

Anders Lindgren
chef Parkmiljögruppen Norra Innerstaden

Sammanfattning

Intelligent stöd för anpassning av hastigheten (ISA) är ett fordonsbaserat tekniskt stöd-system som uppmärksammar bilföraren på när en hastighetsgräns överskrids. Kommunfullmäktige har inom ramen för stadens trafiksäkerhetsprogram beslutat om målsättningen att alla bilar som kör för Stockholms stad ska ha en intelligent fartvarnare före 2010.

Efter försöksverksamhet med ISA i 20 fordon i Stockholm har trafikkontoret på trafik- och renhållningsnämndens uppdrag utarbetat en införandestrategi för ISA i stadens egna fordon. För att få konkreta beställningar och installationer samt en väl fungerande användning förslår trafikkontoret ett successivt införande i rimlig takt med kunskapsstöd till stadens förvaltningar och bolag. Lämpliga avvägningar kring målen avseende effekt och acceptans behövs enligt trafikkontoret för att vid upphandling få flera bra anbud. Den totala kostnaden för att införa ISA uppskattas av trafikkontoret till 10,5 mnkr.

Stadsdelsförvaltningen har inget stort bilinnehav (4 fordon juni 2006) men ställer sig positiv till införandet av ISA-system i stadens egna fordon. Förvaltningen anser att staden vid val av ISA-system särskilt bör välja sådana som är dokumenterat lämpliga för fordon som framförs i tjänsten och fordon som antas ha många olika förare, d.v.s. att enkelhet och användarvänlighet eftersträvas.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av parkmiljögruppen norra innerstaden.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från bl.a. Norrmalms stadsdelsförvaltning med anledning av ett förslag till införande av ISA (ntelligent stöd för anpassning av hastigheten). Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 1 september 2007.

(ISA) är ett fordonsbaserat tekniskt stödsystem som uppmärksammar bilföraren på när en hastighetsgräns överskrids. Det finns olika typer av system, exempelvis ljud- och ljussignal eller automatisk farthållare där gaspedalen blir trögare när hastighetsgränsen överskrids.

Kommunfullmäktige har inom ramen för stadens trafiksäkerhetsprogram beslutat om målsättningen att alla bilar som kör för Stockholms stad ska ha en intelligent fartvarnare före 2010.

Trafikkontoret har bedrivit försöks- och utvecklingsverksamhet med ISA i Stockholm. I försöket, omfattande 20 fordon, testades och utvärderades ISA. En majoritet av användarna var enligt trafikkontoret positiva och en markant minskning av antalet hastighetsöverträdelser erhöles. Flera brister i teknik och indata konstaterades dock, exempelvis kan inte uppdateringar av kartdata skickas till fordonen. För att ISA ska kunna införas i en större skala har trafikkontoret på uppdrag av trafik- och renhållningsnämndens utarbetat en införandestrategi för ISA i stadens egna fordon.

Trafikkontorets förslag till införandestrategi

Strategin i sin helhet finns i bifogade bilagor. Trafikkontoret förslår ett successivt införande i rimlig takt där utfallet kring införandet takt till stor del förslås bero på vilka ISA-system som kan fås när och till vilket pris. Centralt för införandeprocessen är enligt trafikkontoret att kunskapsstöd om ISA kan ges till förvaltningar och bolag så att det leder till konkreta beställningar och installationer samt en väl fungerande användning. Det finns många ISA-system med olika funktionalitet och effekt. Viktigt är enligt trafikkontoret att få en lämplig avvägning kring målen avseende effekt och acceptans för att vid upphandling kunna få flera bra anbud.

Den totala kostnaden för att införa ISA uppskattas av trafikkontoret till 10,5 Mkr. Kostnaderna för införandet av ISA beräknas uppgå till 1,5 Mkr per år för centrala kostnader, 8000 kr per utrustning samt en driftskostnad som understiger 500 kr per fordon och år. Respektive förvaltning och bolag bör enligt förslaget stå för inköp och drift av ISA-system till sina fordon. De första 250 ISA-systemen föreslås dock finansieras helt via trafikkontoret och följande installationer under 2008-2009 delfinansieras till 50%. Extern delfinansiering har sökts och kommer att sökas.

ISA-systemen behöver förses med aktuella data kring gällande hastighetsgränser i staden och kringliggande områden. För att underlätta upphandlingsarbetet och ge mer kostnads-effektiva lösningar föreslår trafikkontoret en rad åtgärder för datahantering, utbyte mellan Stockholms lokala vägdatabas (LV) och den nationella databasen (NVDB) samt vilka övriga funktioner som bör säkerställas.

Trafikkontoret föreslår informationsinsatser kring ISA såväl internt inom Stockholms stad som externt. De planeras och genomförs i samarbete med trafikkontorets kommunikationsavdelning. ISA-införandet föreslås samordnas av trafikkontoret och arbetet påbörjas 2007.

Förvaltningens synpunkter

Tekniska hjälpmedel som ska hjälpa föraren att hålla rätt hastighet har prövats av Vägverket i ett mer storskaligt försök. Under tre års tid testade 10 000 förare i Umeå, Borlänge, Lidköping och Lund ISA-system installerade i nära 5000 fordon. Sammantaget förbättrades trafiksäkerheten väsentligt med ISA. Vägverket gör utifrån försöket bedömningen att om alla fordon hade ISA så skulle personskadeolyckorna kunna minska med 20-30 %. En annan positiv effekt av försöket var minskade utsläpp.

Vägverkets intervjuer med testförare visar att acceptansen för ISA var mycket hög. Enligt Vägverket är ISA den bästa idén hittills jämte polisövervakning för att lösa trafiksäkerhetsproblemen på s.k. 50-gator. Acceptansen för fysiska åtgärder som t ex gupp är enligt Vägverket lägre än för ISA. Enligt intervjuerna påverkar olika typer av ISA-system föraren på olika sätt. S.k. varnande/informerande ISA (med ljud- och ljus-signal) kan enligt Vägverket medföra att föraren ägnar mer tid att titta på hastighetsmätaren. S.k. stödjande ISA (med aktiv gaspedal) kan medföra att föraren upplever sig vara i vägen för andra bilister. Upplevelse och attityder var till viss del olika beroende på om föraren körde yrkesfordon eller ej.

Stadsdelförvaltningen har inget stort bilinnehav (4 fordon juni 2006) men ställer sig positiv till införandet av ISA-system i stadens egna fordon. Med anledning av ovanstående vill förvaltningen framföra att staden vid val av ISA-system särskilt bör välja sådana som är dokumenterat lämpliga för fordon som framförs i tjänsten och fordon som antas ha många olika förare, d.v.s. att enkelhet och användarvänlighet eftersträvas.

När det gäller finansieringen av ISA har trafikkontoret räknat på en kostnad av 8000 kr per utrustning. Beräknat på 1000 bilar ger detta en kostnad på 8 Mkr. Beräknat på kostnaden för stadens fordonspark från juni 2006, ca 1200 bilar, blir kostnaden 9,6 Mkr. Detta överstiger med 2 respektive 3,6 Mkr den summa på 6 Mkr som i remisshandlingen anges som totalkostnad för fordonsutrustning.

Bilagor

Remisshandlingen